

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Логопедія)

спеціальності 016 Спеціальна освіта

спеціалізації 016.01 Логопедія

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Розробники комплексу:

Олексій ГАВРИЛОВ, кандидат психологічних наук, професор;

Наталія ГАВРИЛОВА, кандидат психологічних наук, професор;

Оксана КОНСТАНТИНІВ, кандидат педагогічних наук, доцент;

Олена МІЛЕВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;

Оксана ТКАЧ, кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Ухвалено на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик

Протокол № _____ від _____ 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми

підпис

ініціали та прізвище

1. Вступ

Програма навчальної психолого-педагогічної практики розроблена для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) ступеня вищої освіти бакалавр. Програма розроблена відповідно до "Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)", затвердженого Вченою радою 25 вересня 2020 р., наказ №108-ОД, обговорена та затверджена на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 2 від 06 вересня 2021 р.).

Навчальна психолого-педагогічна практика є першим етапом практичного ознайомлення здобувачів вищої освіти з обраною спеціальністю, закріплення професійних знань і навичок через їхнє практичне знайомство з основними напрямками роботи вчителя-логопеда, всебічне та ґрунтовне закріплення теоретичних знань, ознайомлення з умовами надання корекційної логопедичної допомоги дітям з порушеннями мовлення в різних типах закладів освіти, де порушення мовлення виступають як первинною, ядерною формою, так і вторинними наслідками.

Навчальна психолого-педагогічна практика має обсяг 3 кредити ЕКТС (90 год.), організовується на II курсі (4 семестр), триває 2 тижні. Навчальна психолого-педагогічна практика у цілеспрямованому процесі підготовки майбутнього вчителя-логопеда виступає ланкою, яка поєднує теоретичне навчання в закладі вищої освіти із самостійною роботою в освітніх установах і направлена на формування та закріплення професійних навичок фахівця зі спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія.

2. Мета практики

Метою даної практики є поглиблення психолого-педагогічних знань, формування практичних навичок і умінь проведення досліджень та діагностики порушень мовлення; ознайомлення з видами та формами роботи вчителя-логопеда і інших фахівців, які проводять корекційно-розвивальні заняття з дітьми з порушеннями мовлення різної етіології і патогенезу у закладах для дітей з порушеннями мовлення; закріплення практичних навичок організації і проведення індивідуальної роботи, спрямованої на вивчення особливостей мовленнєвого розвитку дітей; спостереження за психолого-педагогічними проявами порушень у процесі різноманітних корекційних занять, розвивальних ігор тощо.

3. Завдання навчальної психолого-педагогічної практики

1. Познайти здобувача вищої освіти з основними видами практичної діяльності вчителя-логопеда;
2. Провести уточнення, закріплення і збагачення знань, отриманих при вивченні освітніх компонентів;
3. Застосовувати теоретико-методологічні знання з логопедії, спеціальної педагогіки і спеціальної психології, знання суміжних наук в практичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення;

4. Ознайомитись з реалізацією безпосередньо у практичній діяльності знань з вивчених освітніх компонентів освітньої програми;
5. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення особливостей розвитку дітей з порушеннями мовлення, аналізувати його результати й діагностувати виявлені відхилення в розвитку мовлення;
6. Проводити методичнообґрунтований і адекватний ситуації вибір словесного матеріалу, наочних і технічних засобів, сучасних комп'ютерних технологій, програм для вивчення дітей з мовленнєвими порушеннями;
7. Опанувати прийомами організації спільної роботи з психологами, вихователями, музичним керівником і іншими співробітниками, які працюють з дітьми з порушеннями мовлення та іншими дітьми з особливими освітніми потребами
8. Організовувати спілкування з батьками дітей з порушеннями мовлення і адекватно оцінювати їхні можливості в процесі проведення корекційно-розвивальної роботи;
9. Сформуувати основи складання індивідуального плану розвитку дітей з порушеннями мовлення з урахування їхніх психофізичних і соціальних складових, особливостей етіології та патогенезу перебігу мовленнєвих порушень.

4. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

СК 7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК 11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК 12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправні умови і клімат для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК 13. Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення.

6. Очікувані результати навчальної психолого-педагогічної практики

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз та синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

5. Терміни проходження практики

Навчальна психолого-педагогічна практика входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

Даний вид практики планується у 5 семестрі, триває 2 тижні та містить 3 кредити ЄКТС

6. Бази практики

Навчальна та виробнича логопедичні практики проводяться на базах, які відповідають вимогам програми підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта і спеціалізацією 016.01 Логопедія, типовому положенню про заклади дошкільної та загальної середньої освіти, Положенню про логопедичні пункти системи освіти (№ 135 від 13 березня 1993 року) та Про затвердження Порядку надання логопедичних послуг в системі освіти (на стадії обговорення), Положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12 липня 2017 р. № 545 зі змінами № 617 від 22.08.2018 і № 983 від 21.10.2020), Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр (від 6 березня 2019 р. № 221 зі змінами № 586 від 01.06.2020 і № 853 від 02.09.2020) та наказу щодо Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу (№414/12288 від 11 квітня 2006 р.), наказу про Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (від 10 квітня 2019 р. № 530) та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.

Студенти-практиканти направляються у заклади згідно укладених університетом договорів з базами практик та закріплюються за вчителями-логопедами, що мають досвід роботи не менше трьох років. Розподіл

студентів на практику проводиться з урахуванням теми їх наукового дослідження та майбутнього місця роботи після закінчення навчання. Студенти можуть самостійно (узгоджуючи з керівництвом факультету та методистом з практики) вибирати місце проходження практики. Студенти заочного відділення, які вже мають місце роботи і працюють за вищезначеною спеціальністю можуть проходити практику за своїм місцем роботи, якщо у закладі є всі умови для виконання запланованих робіт.

У м. Кам'янець-Подільський базами практики є:

Мережа закладів дошкільної освіти:

1. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 1 “Барвінок”
2. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 3 “Теремок”
3. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 5 “Олімпійський”
4. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 8 “Колосок”
5. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 9 “Барвистий віночок”
6. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 12 “Веселка”
7. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 15 “Джерельце”
8. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 16 “Айболить”
9. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 17 “Світлячок”
10. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 19 “Калинка”
11. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 20 “Дзвіночок”
12. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 21 “Золота рибка”
13. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 23 “Лелека”
14. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 30 “Сонечко”

Мережа закладів загальної середньої освіти:

1. Кам'янець-Подільський спеціалізований заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 з поглибленим вивченням німецької мови Хмельницької області
2. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №2 імені Т.Г.Шевченка Хмельницької області
3. Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс №3 у складі закладу загальної середньої освіти I-III ступенів та ліцею
4. Кам'янець-Подільський спеціалізований заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №5 з поглибленим вивченням інформатики Хмельницької області
5. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №6 Хмельницької області
6. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №7 Хмельницької області
7. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №8 I-III ступенів Хмельницької області
8. Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 9 у складі закладу загальної середньої освіти I-III ступенів з поглибленим вивченням англійської мови та школи мистецтв Хмельницької області

9. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №10 Хмельницької області
10. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-II ступенів №11 Хмельницької області
11. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №12 імені Л. Дмитерка Хмельницької області
12. Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс №13 у складі закладу загальної середньої освіти I-III ступенів з поглибленим вивченням польської мови і гімназії Хмельницької області
13. Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс №14 у складі спеціалізованого закладу загальної середньої освіти загальноосвітньої школи I ступеня з поглибленим вивченням англійської мови та гімназії Хмельницької області
14. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №15 Хмельницької області
15. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №16 I-III ступенів Хмельницької області
16. Кам'янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №17 I-III ступенів Хмельницької області
17. Кам'янець-Подільський навчально-реабілітаційний центр Хмельницької обласної ради
18. Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради
19. Комунальний заклад "Мізоцька спеціальна школа I-II ступенів" Рівненської обласної ради
20. Комунальний заклад Київської обласної ради "Васильківська спеціальна школа I-II ступенів"
21. Комунальний заклад "Хотинська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2"
22. Комунальний заклад Львівської обласної ради "Навчально-реабілітаційний центр I-II ступенів "Мрія"
23. Інклюзивно-ресурсний центр Кам'янець-Подільської міської ради
24. Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Хотинської міської ради

7. Організація проведення практики

Програма навчальної психолого-педагогічної практики визначає обсяги знань, умінь і навичок, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти освітньо-професійного рівня бакалавр спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ОП Спеціальна освіта (Логопедія) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики; закріплює та поглиблює знання з освітніх компонентів "Логопедія", "Логопсихологія", "Спеціальна педагогіка з історією логопедії", "Пропедевтика мовленнєвих порушень" та включає в себе необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання професійно-практичних досягнень здобувачів.

Направлення здобувачів вищої освіти на практику здійснюється відповідно до навчального плану ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) і підтверджується наказом по університету не пізніше, ніж за 10 днів до початку

практики. Загальне керівництво й контроль за проходженням здобувачами вищої освіти практики проводить методист по практиці від закладу вищої освіти. Розподіл студентів по базах практики проводиться методистом спільно з завідувачем кафедри. Безпосереднє керівництво й контроль за виконанням плану проходження практики здобувачем вищої освіти і оцінювання її результатів здійснює керівник практики – науково-педагогічний працівник, призначений на кафедрі.

8. Зміст практики

Робочий день здобувача-практиканта триває 6 годин. Початок і закінчення робочого дня узгоджується з адміністрацією закладу і вчителем-логопедом. Щоденний зміст виконаної роботи фіксується практикантом у щоденнику практики. Здобувачі-практиканти розподіляються по базових закладах освіти (по класах або дошкільних групах в межах одного освітнього закладу) у кількості не більше 3-х осіб. У перші дні проходження практики здобувачів вищої освіти знайомляться з графіком роботи закладу, розкладом уроків (режимом дня і розкладом занять у дошкільній групі), з урахуванням чого складають індивідуальні плани проходження практики та узгоджують їх з керівництвом закладу, педагогами, які задіяні в роботі, вчителем-логопедом і керівником практики від закладу вищої освіти.

Структура практики

1-й етап – підготовчий. Здобувачі вищої освіти ознайомлюються з особливостями практики, її метою і завданнями, змістом практичної діяльності, отримують вказівки щодо підготовки звітної документації та вимоги до її оформлення, консультуються з керівником і методистом закладу вищої освіти з питань організації індивідуальної роботи під час проходження практики, розподіляються за базовими закладами освіти.

2-й етап – основний. Він включає в себе ознайомлення з навчально-виховною, логопедичною та корекційно-реабілітаційною роботою закладу, в якому здобувач вищої освіти проходить навчальну психолого-педагогічну практику, вивчає контингент дітей, знайомиться з особливостями організації режимних моментів, з документацією закладу, проводить спостереження за роботою педагогів і вчителя-логопеда, за поведінкою та її проявами у дітей під час занять і занотовує це у щоденнику.

3-й етап – заключний. Підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовка звіту, отримання заліку.

Орієнтовний структурний план проходження практики

№ за/п	Види роботи	Кількість годин
I тиждень		
Понеділок		
1	Прибуття у базові заклади дошкільної освіти, розподіл по групах	1 год.

2	Бесіда з завідувачем, директором, їхніми заступниками з навчальної та виховної роботи про особливості організації діяльності дітей з тяжкими порушеннями мовлення	1 год.
3	Вивчення логопедичної та іншої супровідної документації	1 год.
4	Бесіда з логопедом, вихователем про особливості організації різних видів діяльності з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення, про методичну роботу з батьками	1 год.
5	Складання індивідуальних планів проходження практики	0,5 год.
	Проведення діагностичного обстеження дітей	1 год.
6	Знайомство з перспективним, календарним та індивідуальним планом роботи, з основною документацією педагога і вихователя	0,5 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	1 год.
2	Бесіда з логопедом про структуру логопедичних занять	1 год.
3	Проведення діагностичного обстеження дітей	1 год.
4	Ознайомлення з мовленнєвими картками	1 год.
5	Психолого-педагогічне вивчення діяльності дітей	0,5 год.
6	Аналіз календарного плану занять	0,5 год.
7	Бесіда з медичними працівниками про особливості моторики дітей з тяжкими порушеннями мовлення	0,5 год.
8	Вивчення основних видів заохочень, які використовуються в спеціальному закладі	0,5 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Вивчення взаємозв'язку в роботі спеціалістів закладу	1 год.
3	Спостереження за організацією режимних моментів	1 год.
4	Знайомство з виробами, виготовленими дітьми, вивчення на основі їх аналізу та бесіди з педагогами особливостей моторики дітей з порушеннями мовлення	0,5 год.
5	Знайомство з індивідуальним плануванням занять логопеда та вихователя (з організації навчання ігрової діяльності дітей, вивчення довкілля, розвитку мовлення, формування суспільних уявлень тощо)	0,5 год.
6	Бесіда з логопедом спеціального закладу про організацію методичної роботи з батьками дітей з тяжкими порушеннями мовлення	1 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Надання практичної допомоги логопедам, педагогам, вихователям у підготовці до занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників, таблиць тощо)	1 год.
3	Опис та аналіз педагогічної ситуації, яку студенти спостерігали під час занять	1 год.

4	Виділення способів організації стимулювання пізнавальної діяльності дітей з тяжкими порушеннями мовлення під час занять	0,5 год.
5	Визначення різних організаційних форм побудови занять. Бесіда з вчителем-дефектологом	1 год.
6	Складання орієнтовного плану занять у групах за схемою	0,5 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Вивчення взаємозв'язку в роботі логопеда і психолога	0,5 год.
3	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на заняттях	2 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
5	Бесіда з вихователем про організацію самообслуговуючої діяльності з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення	0,5 год.
II тиждень		
Понеділок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення психолого-педагогічного обстеження	1 год.
3	Ознайомлення з методичною літературою	0,5 год.
4	Аналіз календарного плану занять	0,5 год.
5	Бесіда з вихователями про особливості засвоєння знань, вмінь та навичок дітьми з порушенням мовлення	1 год.
6	Проведення діагностичного обстеження дітей	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Знайомство з виробами, виготовленими дітьми, вивчення на основі їхнього аналізу і бесіди з педагогами особливостей моторики у дітей з порушеннями мовлення	1 год.
3	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
4	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на заняттях	1 год.
5	Виконання діагностичних завдань	1 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Обговорення з логопедом найбільш ефективних прийомів розвитку мовлення у дітей	1 год.
3	Бесіда з логопедом та вихователями про роботу з батьками дітей	1 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
5	Вивчення продуктів діяльності дітей з порушеннями мовлення	1 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Бесіда з логопедом про застосування нетрадиційних методів логопедичного впливу	1 год.

3	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
4	Бесіда з медичним працівником та вихователем про особливості проведення режимних моментів з дітьми з порушеннями мовлення	1 год.
5	Виконання діагностичних завдань	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Бесіда з вихователем спеціального закладу про організацію методичної роботи з батьками дітей з тяжкими порушеннями мовлення	1 год.
3	Бесіда з соціальним педагогом закладу про особливості соціального оточення дітей з порушеннями мовлення	1 год.
4	Оформлення звітної документації	2 год.

9. Перелік орієнтовних індивідуальних завдань практики*

1. Описати прийоми налагодження емоційного контакту психолога з дитиною / дітьми на відвіданому корекційному занятті.

2. Відпрацювати прийоми артикуляційної (дихальної, голосової, мимічної, пальчикової) гімнастики (на собі); зробити відеозапис з наступним самоаналізом.

3. Сформувати банк завдань для дітей з порушеннями мовлення для стимуляції у них пізнавальних процесів (3-5 завдань, з дидактико-методичним супроводом). Вказати мету та корекційно-розвитковий зміст кожного завдання.

4. Сформувати банк методик для обстеження емоційної сфери у дитини з порушеннями мовлення; відпрацювати та зафіксувати на відео.

5. Розробити зміст виховних бесід (2-3) з дітьми з порушеннями мовлення. Визначити корекційну, дидактичну і виховну мету кожної.

6. Розробити банк завдань для розвитку творчих здібностей у дитини з порушеннями мовлення. Визначити корекційну, дидактичну і виховну мету кожного з них.

7. Відпрацювати техніку діагностики стану мимічної моторики (самостійно); зробити відеозапис. Обстежити мимічну моторику у дитини з відеофіксацією. Оформити самоаналіз.

8. Відпрацювати техніку діагностики стану пальцевої моторики (самостійно); зробити відеозапис. Обстежити пальцеву моторику у дитини; зробити відеозапис. Оформити самоаналіз.

9. Відпрацювати техніку діагностики стану голосу (самостійно); зробити аудіо / відеозапис. Обстежити голос у кількох дітей; зробити відеозапис. Оформити самоаналіз.

10. Відпрацювати техніку діагностики стану фонематичного сприймання (самостійно); зробити відеозапис. Обстежити фонематичну систему у кількох дітей; зробити відеозапис. Оформити самоаналіз.

**** Виконання індивідуальних завдань дає можливість використовувати отримані результати у власних наукових дослідженнях і враховуватиметься під час загального оцінювання результатів практики. Індивідуальні завдання є додатковим видом роботи під час проходження практики і узгоджуються з керівником практики та керівниками наукових досліджень (в рамках роботи у наукових гуртках, підготовки курсових робіт, дипломних проєктів тощо).***

10. Звітна документація

Після проходження навчальної психолого-педагогічної практики здобувач вищої освіти здає методисту такі матеріали:

1. Щоденник практики, завірений печаткою закладу, підписами керівництва закладу і вчителем-логопедом, у якому відображені щоденні записи спостережень та безпосередньої роботи здобувача вищої освіти характеристика на нього (див. додаток 1).

2. Звіт здобувача-практиканта про проходження практики, завірений його підписом (див. додаток 9).

3. Виготовлений навчальний посібник, який доцільно використовувати у роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

4. Виготовлену логопедичну гру.

5. Характеристику календарного планування вчителя-логопеда з відзначенням основних моментів, які в ньому використовуються (щоденник, стор. 9).

6. Протокол діагностичного обстеження дітей з порушеннями мовлення відповідно до індивідуального науково-дослідного завдання.

7. Аналіз 2-х логопедичних занять (див додаток 6).

8. Виконане індивідуальне завдання.

11. Вимоги до здобувачів вищої освіти, які проходять практику

1. Перед виходом на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з робочою програмою практики, отримати необхідну документацію й завдання у керівника практики, розробити індивідуальний план роботи і затвердити його у керівника практики.

2. Систематично відвідувати заклад освіти, проводити спостереження за роботою фахівців на заняттях та інших навчально-виховних заходах і вести щоденник практики, працювати над виконанням індивідуального завдання і закінчити його до кінця практики.

3. Активно включатись у навчально-виховний процес закладів, до яких направлені і дотримуватись вказівок вчителя-логопеда та інших відповідальних фахівців.

4. Надавати практичну допомогу педагогічному персоналу закладу освіти.

5. Ознайомитись і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії.

6. Нести відповідальність за виконувану роботу і її результати нарівні з штатними працівниками.

12. Вимоги до керівника практики від закладу вищої освіти

1. Познайти здобувачів вищої освіти з програмою і комплексними завданнями практики.
2. Охарактеризувати план проходження практики та організацію індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.
3. Провести детальний аналіз звітної документації, яку необхідно підготувати під час проходження практики.
4. Перевірити та оцінити рівень підготовки здобувачів вищої освіти до практики.
5. Надавати інформаційну допомогу в організаційних та навчально-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів вищої освіти.

13. Правила техніки безпеки

Правила техніки безпеки до здобувачів вищої освіти доводиться на настановчій сесії. Вони ознайомлюються з ІНСТРУКЦІЄЮ № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики.

14. Вимоги до написання звіту про проходження практики*

Оформлення титульного листа:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу _____ групи _____
факультету _____
спеціальності _____
Ім'я і прізвище _____
про проходження _____
практики в _____

(назва закладу)

місце знаходження _____
керівник практики від ЗВО _____
керівник практики від закладу _____

Схема звіту студента-практиканта:

1. Загальні відомості про базовий заклад практики, терміни проходження практики.
2. Характеристика обсягу робіт відповідно до передбачених програмою практики завдань. Особливості виконання завдань. Власні враження від якості виконання завдань (чи труднощів у виконанні). Перелік самостійно ініційованих видів робіт.
3. Кількість відвіданих занять (уроків), кількість самостійно проведених занять (уроків).
4. Характер допомоги вчителям-логопедам (підготовка до проведення

занять, посильна участь у проведенні занять; виготовлення наочності тощо).

5. Визначення набутих під час практики знань, умінь, навичок; характеристика процесу збагачення власного досвіду (організація і проведення корекційної, розвивальної, навчальної, виховної, методичної роботи, розвитку умінь встановлювати контакт з дітьми, проведення спостережень за ними тощо).

6. Результативність практики. Виявлені недоліки в організації і проведенні практики; пропозиції щодо покращення організації та проведення практики.

Дата _____ Підпис _____

Звіт про проходження практики, підписаний здобувачем-практикантом, подається на розгляд керівнику практики від закладу вищої освіти і заслуховується комісією під час захисту практики. Обсяг звіту про проходження практики становить 3-4 сторінки, складається у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервали.

Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками, фотографіями тощо.

** Здобувач вищої освіти оформляє звіт відповідно до переліку завдань, передбачених тією чи іншою робочою програмою практики.*

15. Критерії оцінювання результатів практики та підведення її підсумків

Результати проходження навчальної психолого-педагогічної практики первинно обговорюються здобувачами-практикантами за участю вчителя-логопеда та керівництва закладу освіти за місцем її проходження.

Підведення підсумків практики проводиться на підсумковій конференції з її захисту в закладі вищої освіти за участю методиста і керівника.

Матеріали практики (звітна документація) подаються методисту для перевірки після закінчення терміну проходження протягом наступного тижня. На захисті практики керівником практики від закладу вищої освіти виставляється залік. Оцінювання відбувається з урахуванням якості виконання завдань практики, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості та самостійності здобувача вищої освіти, систематичності в роботі, відгуку вчителя-логопеда і педагогічного колективу закладу, правильності оформлення звітної документації.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, можуть бути відраховані з університету як такі, що мають академічну заборгованість в порядку, передбаченому Статутом університету і діючим Положенням.

У разі невиконання здобувачем програми практики з поважних причин спільним рішенням керівника практики, методиста практики по університету, завідувача кафедри за погодженням з деканом факультету визначається індивідуальна програма її проходження.

Критеріями якісного оцінювання здобувачів вищої освіти виступають:

- рівень осмислення здобувачами вищої освіти мети, завдань і змісту практики;
- рівень професійної спрямованості діяльності майбутніх вчителів-логопедів;
- рівень сформованості професійних умінь.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою (і системою ECTS) відповідно до загальних вимог.

Максимальну кількість балів за кожний звітний документ та під час захисту практики здобувач вищої освіти отримує в тому випадку, якщо він підготував усі необхідні матеріали за результатами проходження практики, оформлені відповідно до методичних вимог; отримав схвальні відгуки від вчителя-логопеда та керівництва базового закладу, а також від керівника практикою від закладу вищої освіти; підготував змістовну звітну доповідь про проходження практики під час її захисту, до якої додав супроводжувальні матеріали (фото- чи відеоматеріали, розробки, ігри тощо); вчасно подав для перевірки матеріали практики.

Розподіл балів відбувається таким чином: 60 балів відводиться на оцінювання виконання завдань практики, відображених у звітній документації, 40 балів – на захист практики під час підсумкової конференції. Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач після проходження практики на підсумковій конференції – 100 балів.

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ

здобувача-практиканта за результатами навчальної психолого-педагогічної практики

	Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	Макс. кількість балів
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	Правильно оформлені протоколи аналізу логопедичних занять – до 5 балів (за кожен аналіз)	10
2	За виготовлений навчальний посібник	10
3	За виготовлену дидактичну розвивальну логопедичну гру	10
4	За характеристику календарного планування вчителя-логопеда з відзначенням основних моментів, які в ньому використовуються	10
5	За проведене діагностичне обстеження дітей з порушеннями мовлення з урахуванням власного наукового напрямку	10
6	Виконання індивідуального завдання.	10
Всього		60
Оцінювання процедури захисту практики		

1	Належний рівень оформлення щоденника практики (з фіксацією усіх робочих днів, з відповідними до завдань практики записами тощо)	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики	10
3	Презентація матеріалів практики та захист її результатів	25
Всього		40
Підсумкова оцінка		100

Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції з захисту навчальної психолого-педагогічної практики

1. Які нормативні документи використовують вихователі для організації навчання в спеціальних групах для дітей з порушеннями мовлення закладу дошкільної освіти?

2. Які навчальні програми використовують вихователі для планування навчально-виховного процесу в спеціальних групах для дітей з порушеннями мовлення закладу дошкільної освіти?

3. Які цілі навчально-виховного процесу закладу дошкільної освіти?

4. Яка роль вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти?

5. Яким чином організована діяльність вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти?

6. Порівняйте функціональні задачі вихователя та вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти.

7. Порівняйте графік роботи вихователя та вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти.

8. Порівняйте документацію, яку веде вчитель-логопед закладу дошкільної освіти та вихователь спеціальної групи для дітей з порушеннями мовлення.

9. Назвіть особливості проведення заняття вихователем спеціальної групи для дітей з порушеннями мовлення. Зосередьте увагу на структурі заняття, формах подачі навчального матеріалу, особливостях застосування дидактичних матеріалів тощо.

10. Назвіть особливості проведення фронтального заняття логопедом у закладі дошкільної освіти. Зосередьте увагу на кількісному наповненні групи, з якою займається вчитель-логопед, на структурі заняття, формах подачі навчального матеріалу, на тому, які дидактичні матеріали використовує вчитель-логопед і особливостях їх застосування тощо.

11. Назвіть особливості проведення індивідуального логопедичного заняття. Порівняйте їх зі специфікою проведення фронтального логопедичного заняття та навчально-виховного заняття, яке проводить вихователь.

12. Назвіть напрямки обстеження мовлення у дітей з порушеннями мовлення.

13. Назвіть напрямки обстеження причин, що обумовлюють порушення мовлення у дітей.

14. Охарактеризуйте карточку розвитку мовлення у дитини, яку заповняє вчитель-логопед закладу дошкільної освіти.

15. Охарактеризуйте ігрову діяльність дітей з порушеннями мовлення. Наведіть приклади логопедичних ігор, які використовуються вчителем-логопедом закладу дошкільної освіти при проведенні корекції порушень мовлення у дітей.

Критерії оцінювання

Оцінка ЕКТС	Оцінка за бальною шкалою	Критерії оцінювання
A	100-90 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	89-82 бали	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	81-75 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, які носять несуттєвий характер
D	74-69 балів	Задовільно – задовільний рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, який дозволяє подальше навчання або професійну діяльність
E	68-60 балів	Задовільно – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь), який містить наявність достатньо грубих помилок
F	59-35 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, але який дає можливість повторно перескласти за умови належного самостійного доопрацювання
FX	34 бали і менше	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

16. Особливості проведення практики в умовах карантинних обмежень

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та Положення про дистанційне навчання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та у зв’язку з переведенням освітнього процесу в Університеті на навчання з використанням технологій дистанційного навчання вносяться деякі зміни в процес організації та зміст практик.

Зокрема:

- дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням месенджерів Viber, Telegram та ін.

- настановча конференція проводиться з використанням обраних систем відеозв'язку з обов'язковою фото чи відеофіксацією;
- на платформі MOODLE розміщуються матеріали практики та графік проведення консультацій для здобувачів вищої освіти;
- матеріали практики оформляються у друковано вигляді та надсилаються методисту чи керівнику практики на вказані у методичних рекомендаціях адреси, електронні варіанти матеріалів проходження практики розміщуються на електронній платформі MOODLE відповідно до визначених керівником практики строків;
- поточний контроль виконання завдань практики здійснюється керівником практики від закладу вищої освіти з допомогою платформи MOODLE чи месенжерів за погодженням зі здобувачами вищої освіти чи в телефонному режимі (за неможливості використання месенжерів);
- захист матеріалів практики відбувається на підсумковій конференції з використанням платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням вищеперерахованих месенжерів з обов'язковою фіксацією етапів захисту практики та розміщення скріншотів з коротким супровідним текстом на сайті кафедри чи факультету;
- електронні версії відомостей обліку успішності здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики розміщуються на електронному диску корпоративної електронної пошти та заповнюються головою комісії із захисту практики;
- поточне оцінювання результатів захисту практики відбувається на підсумковій конференції та оголошується здобувачам вищої освіти, а внесення оцінок за практику у відомості обліку успішності та залікові книжки після перевірки наявності друкованих матеріалів практики та по завершенню карантинних (чи інших) обмежень.

Враховуючи особливості організації дистанційного навчання на базах проходження практики, вносяться зміни до відповідних програм практики.

Відповідно до рекомендацій керуючих органів та внутрішніх наказів навчальних закладів дистанційне навчання у них здійснюється з використанням визначених платформ та месенжерів. Тривалість корекційних занять, особливості їх організації регламентуються наказами і розпорядженнями керівників закладів та методичними рекомендаціями відповідних структурних підрозділів (провідними спеціалістами відповідних установ навчальних закладів чи завідувачами методичних кабінетів управління освіти і науки).